ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра словацької філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан філологічного
факультету
_____ Юрій БІДЗІЛЯ
«16» ___вересня___ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

ПРАКТИКА В ЗЗСО (ПЕДАГОГІЧНА)

Рівень вищої освіти	**Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти**
Галузь знань	**03 Гуманітарні науки**
Спеціальність	**035. Філологія**
Предметна спеціальність (Спеціалізація)	**035.036. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша-словацька**
Освітня програма	**Словацька мова та література**
Статус дисципліни	**обов'язкова**
Мова навчання	**словацька, українська**

Ужгород – 2022

Робоча програма **«Практика в ЗЗСО (педагогічна)»** для здобувачів вищої освіти галузі знань **03 Гуманітарні науки** спеціальностей **035. Філологія** предметної спеціальностей (спеціалізації) **035.036. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша-словацька** освітньої програми **«Словацька мова та література»**

Розробники: Буднікова Леся Томашівна, доцент, кандидат філологічних наук, доцент кафедри словацької філології,

Кесселова Я., професор, кандидат філологічних наук, лектор словацької мови та культури,

Петріца Наталія Миколаївна, доцент, кандидат філологічних наук, завідувач кафедри словацької філології,

Юсип-Якимович Ю.В., канд.філол. н, доцент кафедри словацької філології

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
словацької філології

протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри _____Наталія ПЕТРІЦА

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету

протокол № 1 від «16» вересня 2022 р.

Голова науково-методичної комісії _____Василь ШАРКАНЬ

© Буднікова Л.Т., Кесселова Я., Петріца Н.М., Юсип-Якимович Ю.В. 2022 р.
© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2022 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	**Розподіл годин за навчальним планом**
	Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,5	Рік підготовки:
	4
Загальна кількість годин – 135	Семестр:
	8
Вид підсумкового контролю: диференційований залік	Індивідуальна робота:
	90
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:
	45

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою **«Практики в ЗЗСО (педагогічної)»** є поглибити теоретичні знання та набути практичні навички викладача словацької мови. **«Практика в ЗЗСО (педагогічна)»** проходить у 5-9 класах навчальних закладів і спрямована на формування професійно компетентного фахівця, здатного до творчого саморозвитку в умовах соціокультурного середовища, підготовленого до здійснення педагогічної комунікації, націленого на ефективне використання новітніх навчальних технологій та особистісно-зорієнтованого навчання. У професійному становленні викладача іноземної мови вирішальна роль належить педагогічній практиці. Вона поєднує теоретичну підготовку здобувачів з їх практичною діяльністю у школі.

Завданням практики є:

- поглибити і закріпити знання, які студенти одержали протягом чотирьох років навчання в університеті;
- оволодіти навичками викладання словацької мови у школі;
- розвивати у студентів любов до професії викладача, прагнення до всебічного вивчення іноземних мов та культур.

Відповідно до освітньої програми «Словацька мова та література», проходження **«Практики в ЗЗСО (педагогічної)»** сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких загальних (ЗК) компетентностей спеціальності (ЗК 04, ЗК 05, ЗК 06, ЗК 07, ЗК 08, ЗК 09, ЗК 10, З 11, ЗК 12) та фахових (ФК) компетентностей (ФК 01, ФК 02, ФК 06, ФК 07, ФК 08, ФК 10):

ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК08. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК09. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ФК01. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв’язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК08. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв’язання професійних завдань.

ФК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Передумовами проходження **«Практики в ЗЗСО (педагогічна)»** є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми «Словацька мова та література»:

ОК 10. Психологія
ОК 15. Сучасна словацька літературна мова
ОК 16. Історія словацької літератури
ОК 18 Історія словацької літературної мови
ОК 19. Методика викладання словацької мови і літератури в ЗЗСО.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми **«Словацька мова та література»,** проходження **«Практики в ЗЗСО (педагогічної)»** повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН)**:**

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	ПРН01
Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	ПРН02
Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.	ПРН03
Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.	ПРН06
Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв’язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.	ПРН07

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування проходження практики **«Практика в ЗЗСО (педагогічна)»**:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
вміти вільно спілкватися українською та словацькою мовами, письмово та усно комунікувати цими мовами, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації;	ПРН01
вміти вміти добирати інформацію для викладання, користуватися різними програмами;	ПРН02
вміти організувати свій процес навчання під час проходження педагогічної практики;	ПРН03
вміти використовувати інформаційні й комунікаційні технології при викладанні у школі;	ПРН06
знати основні проблеми філології, оцінити власне викладання, вдосконалювати себе у викладацькій діяльності, планувати та організовувати навчальну та навчально-методичну роботу у школі	ПРН07

5. БАЗИ ПРАКТИКИ

Бази **«Практики в ЗЗСО (педагогічної)»** визначаються довгостроковими або короткостроковими договорами між університетом і ЗЗСО всіх форм власності і є офіційною підставою для проходження практики здобувачів вищої освіти. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період самої практики або на термін до п'яти років з можливістю подальшої пролонгації на такий ж строк.

Бази проходження педагогічної практики:

- Ужгородський ліцей № 4
- За бажанням здобувача - інші ЗЗСО, які здійснюють викладання словацької мови як другої іноземної, та з якими в такому разі укладається короткострокова угода про проходження педагогічної практики.

Здобувачі мають можливість завчасно самостійно пропонувати місце проходження педагогічної практики за умови підписання короткострокового договору між університетом та іншим ЗЗСО.

Закріплення здобувачів за базами практики та призначення керівників від кафедри оформляється наказом ректора університету.

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ «ПРАКТИКИ В ЗЗСО (ПЕДАГОГІЧНОЇ)»

У рамках обсягу навчальних годин **«Практики в ЗЗСО (педагогічної)»** передбачено 45 годин самостійної та 90 годин індивідуальної роботи.

За умови проходження практики в ЗЗСО ***самостійна робота передбачає***: ознайомлення з ОП, навчальними планами предметної спеціальності, методичною, виховною роботою школи, вибір дисципліни для навчальної роботи, ознайомлення з навчальною робочою програмою, навчально-методичною літературою з дисципліни, відвідування уроків викладачів, взаємовідвідування занять практикантів, індивідуальних та групових консультацій, які проводять провідні викладачі філологічних дисциплін; участь в організаційній, виховній, навчально-методичній роботі школи; опрацювання теоретичних матеріалів, художніх, навчальних текстів для підготовки й проведення занять, роботу в бібліотеці, у мережі Інтернет, підготовку планів-конспектів **одного залікового уроку з мови** та **одного залікового уроку з літератури** відповідно до робочої навчальної програми, підготовку завдань до контрольної роботи, її проведення, перевірка контрольної роботи, участь у виховній роботі школи, систематичне спілкування з керівником практики тощо.

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти-практиканта в процесі проходження педагогічної практики включає: організацію практикантом власної діяльності, планування виконання завдань практики, реалізацію запланованих заходів відповідно до поставленої мети та завдань; підготовку та проведення самостійних пробних занять під керівництвом учителя/ викладача; одного залікового уроку з мови, одного залікового уроку з літератури; підбір матеріалу для контрольної роботи та її проведення й перевірку, участь у методичній, виховній, організаційній роботі закладу освіти, оформлення звітної документації, підготовку до захисту практики тощо.

Індивідуальна робота здобувача також передбачає набуття фахових компетентностей в неформальній освіті, зокрема через навчання на акредитованих освітніх онлайн-платформах (навчальні курси педагогічного спрямування, наявність сертифіката).

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ, ЯКУ СТУДЕНТИ ПОВИННІ ЗДАТИ КЕРІВНИКУ ПРАКТИКИ

І. Щоденник практики, заповнений студентом з висновком керівника практики про роботу студента із запропонованою оцінкою.

ІІ. Звіт про проходження педагогічної практики у ЗЗСО який складається з таких розділів:

1. Тривалість та послідовність проходження практики.
2. Загальна характеристика практики.
3. Опис виконаних робіт. Перелік і коротка анотація зібраного матеріалу.
4. Власні висновки та пропозиції.

ІІІ. Розроблений самостійно план-конспект уроку з мови.

IV. Розроблений самостійно план-конспект уроку з літератури.

V. Психолого-педагогічна характеристика на учня.

7. ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ «ПРАКТИКИ В ЗЗСО (ПЕДАГОГІЧНОЇ)»

№ п/п	Вид та зміст роботи	Період виконання завдання
1.	Проведення настановчого інструктажу на факультеті	І день
2.	Проведення ознайомлення зі школою.	І день
3.	Робота над розробкою плану-конспекту уроку з мови.	1-й тиждень
4.	Робота над розробкою плану-конспекту уроку з літератури.	1-й тиждень
5.	Складання психолого-педагогічна характеристика на учня.	2-й тиждень
6.	Проведення уроку з мови.	2-й тиждень
7.	Проведення уроку з літератури.	2-й тиждень
	Разом	2 тижні

8. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

1. Початковий етап. Організація діяльності практиканта

Організація та проведення настановної наради з питань практики. Ознайомлення зі змістом та завданням практики, здійснення розподілу часу для відвідування уроків з мови та літератури. Ознайомлення з планом роботи школи, функціональними обов'язками директора, заступника директора, вчителя. Вивчення відповідної документації, ознайомлення із навчальними планами, навчальними робочими програмами, індивідуальними планами викладачів та методичним забезпеченням навчальних дисциплін. Ознайомлення з планом виховної роботи класного керівника, до якої закріплений практикант. Тематика виховних заходів. Підготовка до участі у заходах, які проводяться школою. Ознайомлення з вимогами до ведення документації, структурою форм організації

навчально-виховної роботи. Складання індивідуального плану на період проходження педагогічної практики.

2. Основний етап. Навчально-методична, організаційно-виховна робота.

Відвідування занять викладачів школи. Опанування передових технологій викладацької діяльності. Виконання практикантами основних обов'язків викладача середнього закладу освіти. Розробка розгорнутих конспектів уроків (не менше 2-ох) відповідно до робочої навчальної програми. Проведення пробних занять із словацької мови та літератури. Розробка розгорнутих конспектів, дидактичних матеріалів та презентацій до залікових занять.

Проведення залікових занять (1 урок з мови, 1 урок з літератури). Спостереження та аналіз занять колег. Виконання обов'язків класного керівника. Виконання доручень класного керівника. Участь у профорієнтаційній роботі. Формування і розвиток навичок педагогічного спілкування з викладачами та учнями.

3. Завершальний етап практики.

Узагальнення результатів педагогічної практики. Аналіз результатів педагогічної практики. Підготовка звіту та звітної документації.

Керівник практики перевіряє конспекти та звіт.

Захист педагогічної практики відбувається перед комісією, яка складається з трьох НПП кафедри, в усній формі.

9. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ПРАКТИКИ, ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ

Звітними документами щодо проходження студентом **«Практики в ЗЗСО (педагогічної)»** є наступні документи:
– щоденник педагогічної практики;
– індивідуальний план роботи здобувача на термін проходження педагогічної практики;
– конспекти матеріали до одного уроку з мови і одного уроку з літератури;
– психолого-педагогічна характеристика на учня;
– звіт про педагогічну практику з конкретизацією видів діяльності навчально-методичного, виховного (профорієнтаційного) напрямів – додатки (супровідні матеріали, фотографії проходження практики чи інше, що, на думку здобувача, підтверджує якість проходження практики).

Оформлення щоденника
Щоденник – основний документ студента під час проходження практики.
Основні вимоги до записів у щоденнику:
– записи треба робити щоденно на основі виконаної роботи згідно з програмою проходження практики;
– записи мають бути лаконічними, але передавати основний зміст програми практики;
– записи мають відображати практичну роботу у школі, в них вказуються документи, які вивчались або складались здобувачем у процесі роботи, робляться посилання на додані документи;
– записи здійснюються охайно та грамотно.

Здобувач зобов'язаний подавати щоденник на перегляд керівнику практики, який дає письмові зауваження, додаткові завдання й підписує записи, які зроблені студентом.

Після закінчення практики щоденник разом зі звітом має бути переглянутий керівниками практики, які складають відгуки й підписують його. Оформлений щоденник разом із звітом студент повинен здати на кафедру у встановлені терміни. У разі відсутності чи наявності незаповненого щоденника практика студентові не зараховується.

Оформлення звіту з «Практики в ЗЗСО (педагогічної)»
Структура письмового звіту

На основі записів у щоденнику, а також накопичених у процесі практики матеріалів студент складає письмовий звіт про виконання програми практики.

Звіт складається з таких частин: титульний аркуш, зміст, вступ, основна частина з додатками, висновки, список використаних джерел.

У *вступі* студенту необхідно: визначити мету та завдання проходження практики, дати коротку характеристику проведеної роботи. Обсяг вступу має бути 1-2 сторінки.

Основна частина. В основній частині звіту на основі виконаної роботи, зібраного та проаналізованого матеріалу треба описати чинну у школі систему прийомів і методів виконання робіт із кожного питання програми практики. Текст звіту повинен поділятися на розділи відповідно до тем програми практики.

Додатки Додатки оформляються як продовження звіту на наступних його сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті звіту. Як правило, кожен додаток починається з нової сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово: «Додаток _» і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно за алфавітом. Наприклад: Додаток А, Додаток Б і т.д. Один додаток позначається як Додаток А. Якщо додаток містить кілька сторінок, на наступних сторінках вказується: "Продовження", Наприклад; "Продовження дод. А".

Порядок допуску звіту до захисту практики

Студент допускається до захисту практики, якщо здав звіт, щоденник та матеріали практики.

10. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Диференційований залік з практики приймається у формі звітної конференції комісією викладачів кафедри.

Загальне оцінювання результатів проходження практики, виконання індивідуальних завдань, оформлення та захист звітів здійснюється за кредитно-трансферною системо, згідно якої максимальний рейтинг кожного здобувача складається з оцінювання в балах за всіма критеріями, що виставляються під час захисту і переводиться в оцінку за схемою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90 – 100	**A**	відмінно	зараховано
82-89	**B**	добре	зараховано
74-81	**C**	добре	зараховано
64-73	**D**	задовільно	зараховано

60-63	**E**	задовільно	зараховано
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів за виконання програми практики та захист звітів:

№ п/п	**Вид роботи**	**Бали**
1.	План-конспект уроку з мови.	15
2.	План-конспект уроку з літератури.	15
3.	Проведення залікового уроку з мови.	20
4.	Проведення залікового уроку з літератури.	20
5.	Психолого-педагогічна характеристика на учня.	10
6.	Захист звіту про проходження практики	10
7.	Набуття фахових компетентностей в неформальній освіті на сертифікованих онлайн-платформах (за наявності сертифіката)	10
	Разом	100

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Beláková, M. Teória a prax vyučovania slovenského jazyka. (Úvod do problematiky). Trnava 2017.
2. Kesselová J. Učebnica slovenského jazyka ako komunikácia s deťmi slovom a obrazom. In: Slovo a obraz v komunikaci s dětmi. Roč. 6, č. 1, 2016, s. 5-17.
3. Liptáková Ľ., Kesselová J. a kol. Integrovaná didaktika slovenského jazyka a literatúry pre primárne vzdelávanie. 1. vyd. Prešov: Pedagogická fakulta, 2011. 575 s.
4. Palenčárová J., Kesselová J., Kupcová J. Učíme slovenčinu komunikačné a zážitkovo. Bratislava: Vydavateľstvo SNP, 2003. 222 s.

Допоміжна література

1. Пентилюк М.І. Професійна підготовка студентів-філологів. Засвоєння лінгводидактичної термінології // Дивослово. 2005. №11. С. 21-24.
2. Пентилюк М.І. Стандартизація мовної освіти і завдання вчителя-словесника // Таврійський вісник. 2004. -№2(6). С. 69-75.
3. Kesselová J., Krajčovičová J., Sedláková M. Slovenský jazyk pre 5. ročník základných škôl. 5. dopl. vyd. Bratislava : Slovenské pedagogické nakladateľstvo - Mladé letá, 2016. 141 s.
4. Kesselová J., Krajčovičová J. Slovenský jazyk pre 6. ročník základných škôl. 4. rozš. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo - Mladé letá, 2016. 95 s.
5. Kesselová J., Krajčovičová J. Slovenský jazyk pre 7. ročník základnej školy. 5. preprac. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo - Mladé letá, 2016. 95 s.Kesselová J., Krajčovičová J. Slovenský jazyk pre 8. ročník základnej školy a 3. ročník gymnázia s

osemročným štúdiom. 4. preprac. vyd. Bratislava : Slovenské pedagogické nakladateľstvo - Mladé letá, 2016. 126 s.
6. Kesselová J., Krajčovičová J. Slovenský jazyk pre 9. ročník základnej školy a 4. ročník gymnáziá s osemročným štúdiom. 3. upr. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo - Mladé letá, 2015. 125 s.
7. Pekarovičová J. Slovenčina ako cudzí jazyk: predmet aplikovanej lingvistiky. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2022. 232 s.
8. Petlák E. Didaktické zásady a vyučovanie. In: Didaktika. č. 4. 2012. S. 2-5.
9. Petlák E. et al. Kapitoly zo súčasnej didaktiky. Bratislava : IRIS, 2005. 192 s.

Інформаційні ресурси

1. Slovníkový portál Jazykovedného ústavu Ľ. Štúra SAV. URL: https://slovnik.juls.savba.sk/
2. Slovenská reč. URL: https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/
3. zborovna.sk

Додаток 2

Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 2023/ 2024 н .р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № 1 від «30» серпня 2023 р. Завідувач кафедри _____ Петріца Н.М
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н. р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «____»_____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____ _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н. р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «____»_____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____ _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «____»_____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____ _____
(підпис) (Прізвище ініціали)